Становище

От **професор д-р Димитриос П. Петропулос** – професор по аграрна икономика
– Катедра по земеделие – Университет на Пелопонес,
Член на научната комисия, сформирана със Заповед УМО № 40/10.10.2025 на Ректора на Бургаски свободен университет
За защита на докторска дисертация в докторска програма в професионална област 3.8. Икономика

Относно: Дисертационен труд на **Тодор Жаков Йосифов**

На тема „**ВЛИЯНИЕ НА МЕНИДЖЪРСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ ВЪРХУ СЕКТОРАЛНАТА ЕФЕКТИВНОСТ**“,

Представен за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в докторска програма по професионална област 3.8. Икономика.

---

1. Общи характеристики на представената работа

Дисертацията, представена ми за становище за официална защита пред научното жури, се състои от 189 машинописни страници, които включват: Въведение, Глава първа, Глава втора, Глава трета, Глава четвърта, Заключение, Литература и 4 Приложения.

---

2. Характеристики на научния проблем в дисертацията
2.1. Актуалност на проблема, разработен в дисертацията

Актуалността на дисертацията се обосновава от редица фактори, сред които най-значимите са следните:

Първо, в условията на съвременния свят, характеризиращ се с динамични икономически и социални промени, значението на управленския капацитет се засилва под влияние на нарастващата конкуренция и необходимостта от подобряване на ефективността на предприятията във всички сектори на икономиката.

Второ, управленският капацитет включва множество взаимосвързани компоненти, като лидерски умения, стратегическо мислене, адаптивност,

иновативност и способност за вземане на решения. Тези елементи имат пряко влияние върху ефективността на организациите и като цяло върху функционирането на отделните сектори.

Трето, за да се повиши конкурентоспособността на националната икономика, нейните сектори и предприятията, е целесъобразно да се прилагат механизми за подобряване на управленския капацитет. Това от своя страна допринася за постигане на устойчиво развитие и повишаване на конкурентоспособността както в национален, така и в международен план.

В по-широк смисъл, **актуалността на изследването** се свързва с необходимостта от определяне на влиянието на управленския капацитет върху секторната ефективност. В съвременните условия този капацитет се превръща в ключов фактор за успех. Високата динамика на технологичното развитие в съвременния свят налага специфични изисквания към мениджмънта – той трябва да бъде адаптивен, креативен и непрекъснато да подобрява експертното си ниво, базирано както на традиционни управленски подходи, така и на иновативни практики, отговарящи на нуждите на настоящето.

Този процес представлява най-важната предпоставка за устойчиво управление на конкурентоспособността на икономиката – както в национален, така и в световен мащаб – и за постигане на нови нива на развитие в съответствие с изискванията на настоящето и бъдещето.

2.2. Посочване и оценка на най-значимите приноси в дисертацията. Обект и предмет на изследването

Обект на изследване в дисертационната теза е управленският капацитет и неговото влияние върху ефективността на секторите.

Предмет на изследване са способностите на мениджърите и техният принос за развитието на бизнес организациите.

Дисертацията формулира и постига основната цел: да се разработят методологични подходи и инструменти за създаване и прилагане на механизми за повишаване и подобряване на управленския капацитет, с цел постигане на по-висока ефективност на секторната дейност в икономиката на дадена страна.

В рамките на дисертационното изследване са поставени и успешно изпълнени следните задачи:

1. Идентифицирани са ключовите качества на управленската личност, необходими за успешното функциониране на бизнес организация, и е установена степента на тяхното влияние върху организационния успех.
2. Разгледана е и доказана причинно-следствената връзка между професионалния мениджмънт и интензивността на внедряване на иновации в различните сектори.

3. Анализирани са основните предизвикателства в процеса на вземане на решения, когато човешкият фактор играе ключова роля при вземането на решения в кризисни ситуации.
4. Установена е взаимовръзката между иновативните продукти и услуги, от една страна, и иновативните управленски решения, от друга.
5. Разкрити са нови възможности за подготовка, обучение и необходимите личностни характеристики, които организациите трябва да търсят при подбора на квалифициран персонал, предназначен за развитие в управленски структури.

Този подход позволява не само диагностициране на съществуващите проблеми в управленската практика, но и предлагане на конкретни механизми за тяхното преодоляване, като по този начин допринася за подобряване на ефективността и конкурентоспособността на секторите в националната икономика.

2.3. Основни научни и научно-приложни предпоставки за определяне на дисертационната теза като отговаряща на изискванията за такава

В хода на цялостното научно-приложно изследване беше потвърдена и анализирана фундаменталната хипотеза, че управленският капацитет играе ключова роля в развитието на всеки икономически сектор.
Наличието на иновативни способности, съчетани с опит, адаптивност и подходяща управленска подготовка, не гарантира успеха на бизнес организацията, но представлява необходимо условие, при равни други фактори, за по-добро позициониране в сектора в сравнение с конкурентите.
Компаниите все още се ръководят от човешкия фактор, докато качеството на производството зависи до голяма степен и от технологиите. В резултат на това софтуерните решения не могат напълно да заместят човешкия интелект при вземане на решения в кризисни ситуации и при иновативно развитие.

Въз основа на изследователската хипотеза бяха анализирани и доказани следните вторични тези:

1. Индустриалните предприятия могат до известна степен да заместят производствения капацитет с технологични и софтуерни решения за сметка на човешките ресурси, стремейки се към автоматизация и повишена производителност. Успехът на крайния продукт и неговата реализация обаче е изцяло резултат от управленско решение, взето от компетентен и опитен мениджър.
2. Стартиращите компании представляват пример за успешна синергия между младото поколение мениджъри, подкрепени от опитни мениджъри, които осигуряват финансиране за техните идеи и капацитет. Чрез генерирането на иновативни методи на работа и въвеждането на иновации

в продуктите се постига повишаване на качеството и ефективността на резултатите.

3. Печалбите на компаниите в миналото и настоящето се формират на базата на продажбите на реализирани продукти или услуги. В бъдеще това ще продължи да бъде константа, като ключовият елемент – потребителските нагласи и търсене – отново ще трябва да бъде идентифициран, насочен и локализиран от опитен управленски потенциал.
4. Всяка индустрия и бизнес ниво има свои лидери, както и компании, стремящи се да достигнат водещи позиции. В динамичния съвременен свят се наблюдават опити и за създаване на нови сектори в областта на услугите. Добрият мениджър е способен да бъде създател в ролята на предприемач и впоследствие изключителен мениджър на голям екип, разширяващ своята компания. Развитието на организацията до голяма степен зависи от неговите способности.

Обхватът на научно-приложните предпоставки е демонстриран в дисертацията чрез подходящи **методи на изследване**. Приложени са предимно индуктивен и дедуктивен подход, сравнителен метод, анкетно проучване и метод на наблюдение.

Чрез тези методи, прилагани самостоятелно или в комбинация, са изяснени генезисът, характеристиките и възможностите за подобряване на секторната ефективност чрез засилено влияние на развитието на управленския капацитет.

В първа глава на дисертацията са теоретично разгледани и представени основните теоретични и методологични аспекти на управленския капацитет и неговата функция и влияние върху функционирането на секторите: същността и функциите на управленските качества; същността на управлението като функция; икономическата роля на качествата, които управленската личност трябва да притежава; характеристиките и видовете сектори в икономиката; секторите в българската икономика; анализ на индустриите, растежа на пазара и сравнителната рентабилност; формите на власт на управленско ниво.

Втора глава е посветена на изследването на взаимовръзката между лидера на компанията в ролята му на основател и основна движеща сила на развитието.

Трета глава разглежда обучението като функция на паралелното развитие на управленския капитал и структурата на компанията.

Четвърта глава представя цялостен и иновативен анализ и оценка на влиянието на управленския капацитет върху българската икономика.

3. Оценка на научните и приложни приноси на представената работа

Приемам формулираните от докторанта научни и приложни приноси, тъй като те представляват значително допълнение и обогатяване на съществуващите знания чрез оригинални изследвания.

Приносите са категоризирани в две основни групи – научни приноси и приложни приноси.

Всички изброени приноси са недвусмислено резултат от самостоятелната работа на докторанта. Това се потвърждава както от предоставения списък с публикации на докторанта, така и от успешното приложение на научните резултати в практическата дейност, видно от представената професионална автобиография.

Личният принос на докторанта се проявява в компетентното тестване на научните резултати на практика, както и в разработването и изпълнението на приложни проекти, които са ясно видими от неговото професионално развитие и постижения.

---

4. Критични бележки върху представената работа

Дисертацията има завършен и всеобхватен характер, което елиминира необходимостта от критични бележки. Определените научни цели и изследователски задачи, свързани с темата на дисертационното изследване, са адекватно формулирани и напълно реализирани.

Постигнатите резултати показват висок потенциал за практическо приложение, добре са обосновани и визуално представени чрез разнообразен графичен и табличен материал.

---

5. Мотиви и ясно формулирано заключение

Мотивите и заключителната част са ясно изразени и солидно аргументирани. Постигнатите резултати, описани в точки 1 до 5, надвишават установените изисквания на Бургаския свободен университет за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“.

Настоящата дисертация е в пълно съответствие с разпоредбите, предвидени в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Бургаския свободен университет.

Заключение

В заключение на настоящото рецензионно становище, изразявам положителна оценка на представената дисертационна теза.

Кандидатът за образователната и научна степен „Доктор“ напълно отговаря на предписаните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и съответното му приложение в Бургаския свободен университет.

Кандидатът демонстрира отчетливи професионални качества като компетентен изследовател в своята научна област, като е представил убедителни научни и практико-приложни постижения, които отговарят на високите критерии за получаване на образователната и научна степен „Доктор“.

Въз основа на проведения анализ и направените констатации, препоръчвам уважаемото научно жури **да присъди на Тодор Жаков Йосифов образователната и научна степен „Доктор“** в рамките на докторската програма и научната специалност в професионално направление 3.8. Икономика.

City of Kalamata
Дата: 13.11.2025 г.

С уважение: .....
Професор д-р Димитриос П. Петропулос